

Винниченко Н.В.,

к.е.н., доцент,

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

Сумського державного університету

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КАТЕГОРІАЛЬНО-ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ ЗА ОПТИМАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Анотація. У статті узагальнено основні наукові підходи до визначення таких ключових категорій, що покладені в основу розуміння процесу оптимального розподілу фінансових ресурсів в умовах децентралізації. Визначено ключові групи ризиків та перешкод, що можуть виникнути в процесі бюджетної децентралізації та, як наслідок, вплинути на її результативність.

Ключові слова: бюджет, бюджетний устрій, бюджетна децентралізація, фінансові ресурси, оптимальний розподіл, об'єднані територіальні громади.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку між-бюджетних відносин за умов упровадження процесу децентралізації одним із найбільш дискусійних аспектів залишається необхідність оптимального розподілу повноважень та фінансових ресурсів, що, своєю чергою, супроводжується різними складнощами та ризиками. Це не тільки сповільнює процес децентралізації, а й знижує його ефективність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато провідних економістів відмічають позитивний ефект від децентралізації, який полягає у підвищенні якості надання суспільних послуг, стимулюванні розвитку конкурентних відносин між різними регіонами, зростанні прозорості системи формування та виконання місцевих бюджетів, оптимізації алокації фінансових ресурсів тощо. Питання децентралізації у вітчизняній літературі розглядаються в роботах таких вітчизняних учених, як: Ю. Абибок, І. Вердникова, О. Власюк, Б. Данилишин, Г. Зубко, І. Коліушко, О. Савчук, Є. Юрченко та ін.

Разом із тим попри існування низки досліджень, які підкреслюють позитивний ефект від децентралізації як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях, деякі науковці, серед яких – П. Родрігез, Н. Джил [1], Дж. Роден [2], виявили значні ризики від децентралізації: зростання вірогідності дефіциту бюджету, лобювання інтересів окремих груп суб'єктів, зниження якості управлінських рішень, корупція, поглиблення регіональних дисбалансів та ін. Усі визначені фактори можуть негативно позначитися не лише на стані місцевого бюджету, а й на економічному стані.

Загальновідомим залишається той факт, що основу розвитку певної території становить саме ефективний та збалансований місцевий бюджет, а тому питання його формування та управління бюджетними коштами, покладені в основу такого поняття, як бюджетна децентралізація, на сьогодні набувають усе більшої дискусійності. Питанням бюджетної децентралізації значну увагу приділено в роботах Г. Возняк, Т. Дерун, А. Інгудіна, І. Луніної, Т. Сало, В. Христенко та багатьох інших. Водночас, незважаючи на суттєві досягнення в дослідженні особливостей бюджетної децентралізації, питання формування категоріально-понятійного апарату за оптимального розподілу

фінансових ресурсів в умовах децентралізації на сьогодні має незавершений характер.

Мета статті полягає у дослідженні сутності основних ключових категорій для розуміння сутності механізму оптимального розподілу фінансових ресурсів між бюджетами різних рівнів та узагальненні наявних проблеми та ризиків такого розподілу в умовах бюджетної децентралізації.

Вклад основного матеріалу дослідження. В умовах реалізації процесу децентралізації реформування фінансового складника набуває особливої актуальності, оскільки саме оптимальний розподіл фінансових ресурсів забезпечить досягнення високого рівня соціальних стандартів, фінансування повноважень різних рівнів влади та рівномірного розвитку утворених громад. Запорукою досягнення поставлених завдань є формування збалансованого бюджету на всіх рівнях. На жаль, сучасні підходи до визначення сутності поняття «бюджет» не є однотайними. Дискусійність у визначенні сутності поняття «бюджет» та «державний бюджет» створює умови для викривлення інших ключових понять та спотворює підходи до визначення сутності поняття «бюджетний устрій» і формування ефективної системи управління бюджетом. За таких умов доцільно узагальнити наявні підходи до визначення сутності ключових понять «бюджет» (табл. 1) та «бюджетний устрій» (табл. 2).

Аналіз наявних підходів до визначення сутності поняття «бюджет» у контексті фінансів дає змогу зробити висновок, що саме визначення С.І. Юрія, В.М. Федосова [3] та В.М. Опаріна [4] вказує на кінцеву мету формування бюджету: формування централізованого фонду грошових коштів. А отже, з позиції забезпечення оптимального розподілу фінансових ресурсів бюджет варто розглядати як сукупність грошових відносин між державою, суб'єктами господарювання та фізичними особами, пов'язаними з розподілом і перерозподілом ВВП і національного доходу, для формування і використання централізованого фонду грошових коштів, для забезпечення виконання державою покладених на неї функцій.

Поняття «бюджет» є ключовим під час визначення категоріального апарату бюджетного менеджменту. Однією з базових категорій, що дає змогу визначити бюджетні потоки та розподіл повноважень між органами управління бюджетними ресурсами, є поняття «бюджетний устрій». Відсутність однотайності у визначенні сутності цього поняття перешкоджає розумінню формування оптимальних потоків між бюджетами різних рівнів та джерел їх наповнення.

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності поняття «бюджетний устрій» представлено в табл. 2.

Систематизація наявних підходів до визначення сутності поняття «бюджетний устрій» дає змогу зробити висновок, що

більшість вітчизняних науковців погоджується з думкою, представленою у Бюджетному кодексі України. Проте визначення сутності поняття «бюджетний устрій» у рамках підходу, представленого в роботах С.І. Юрія та В.М. Федосова [3], є дещо ширшим і найкраще відповідає економічній сутності даної дефініції.

Ураховуючи аналіз підходів до визначення поняття «бюджетний устрій» у подальшому доцільно його трактувати як організацію і принципи побудови бюджетної системи, її структури, розподіл доходів і видатків між окремими ланками, правові основи функціонування бюджетів, установлення характеру взаємовідносин між бюджетами, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи.

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності поняття «бюджетна система» представлено в табл. 3.

Отже, бюджетну систему слід розглядати як сукупність усіх бюджетів, які формуються і діють на певній території, побудовані з урахуванням економічних відносин, державного і адмі-

ністративно-територіального устрою та врегульовані нормами права.

Бюджетні відносини між бюджетами різних рівнів за умови децентралізації набули певних особливостей. Так, зокрема, основною ідеєю формування бюджетів різних рівнів є децентралізація фінансових ресурсів на місцях і розширення повноважень місцевих органів влади.

Реформування системи управління бюджетними ресурсами є частиною процесу бюджетної децентралізації, а тому варто розглянути наявні підходи до визначення сутності цього поняття (табл. 4).

Для визначення ризиків оптимального розподілу фінансових ресурсів в умовах бюджетної децентралізації раціонально використовувати розподільчий підхід, який базується на розподілі ресурсів між бюджетами різних рівнів із метою виконання органами влади наявних завдань. Ідея бюджетної децентралізації є досить цікавою, оскільки її результативність залежить від

Таблиця 1

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності поняття «бюджет/державний бюджет»

№ з/п	Автор/джерело	Визначення
Бюджет як сукупність економічних (грошових) відносин		
1	С.І. Юрій, В.М. Федосов [3]	Бюджет – сукупність грошових відносин, пов'язаних із розподілом і перерозподілом ВВП і національного багатства, для формування і використання основного централізованого фонду грошових коштів, призначеного для забезпечення виконання державою її функцій
2	В.М. Опарін [4]	Бюджет є сукупністю грошових відносин між державою і юридичними та фізичними особами з приводу формування і використання централізованого фонду коштів, призначеного для забезпечення виконання державою її функцій
3	С.І. Лучковська [5]	Бюджет – це система економічних (грошових) відносин із приводу формування, розподілу й використання особливого централізованого фонду грошових коштів держави чи місцевого самоврядування, державного чи місцевих бюджетів. Ці економічні відносини виникають у результаті розподілу валового внутрішнього продукту країни
4	А.В. Головач, В.Б. Захожай, Н.А. Головач [6]	Державний бюджет – це економічна категорія, яка представлена грошовими відносинами між державою та юридичними і фізичними особами щодо перерозподілу національного доходу в межах утворення та використання бюджетного фонду країни, призначеного для фінансування народного господарства, соціальних потреб, потреб оборони та державного управління
Бюджет як фінансовий план держави		
5	Бюджетний кодекс України [7]	Бюджет – це план формування і використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань та функцій, які здійснюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду
6	Закон України «Про бюджетну систему України» [8]	Бюджет – це план утворення і використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади України, органами влади Автономної Республіки Крим та місцевими радами народних депутатів
7	Звіт Інституту дипломованих бухгалтерів з управлінського обліку [9]	Бюджет – це кількісний план у грошовому виразі, який підготовлений та затверджений до певного періоду часу, що звичайно показує заплановану величину доходу, що має бути досягнута, та/або витрати, які необхідно понести протягом цього періоду, і капітал, що необхідно залучити для досягнення даної мети
8	О.Я. Базилінська [10]	Державний бюджет – це фінансовий план утворення і використання грошових фондів держави протягом року, інакше кажучи – це баланс доходів і витрат держави, який складає міністерство фінансів
Бюджет як централізований фонд грошових ресурсів		
9	І.Ф. Комарницький [11]	Державний бюджет – це централізований фонд грошових ресурсів, що знаходиться в розпорядженні уряду, для фінансування державного апарату, збройних сил, виконання соціально-економічних функцій
Бюджет як кошторис доходів та видатків		
10	Н.А. Малиш [12]	Бюджет – це грошове вираження збалансованого кошторису доходів та видатків за певний період
11	А.Т. Опря [13]	Бюджет – це розпис грошових доходів і витрат держави, підприємства, установи, сім'ї, окремої особи на визначений період

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності поняття «бюджетний устрій»

№ з/п	Автор/джерело	Визначення
Бюджетний устрій як організація і принципи побудови бюджетної системи		
1	С.І. Юрій, В.М. Федосов [3]	Бюджетний устрій – організація і принципи побудови бюджетної системи, її структури, розподіл доходів і видатків між окремими ланками, правові основи функціонування бюджетів, установлення характеру взаємовідносин між бюджетами, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи
2	Бюджетний кодекс України [7], Закон України «Про бюджетну систему України» [8]	Бюджетний устрій – це організація і принципи побудови бюджетної системи, її структури, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи. Бюджетний устрій України визначається з урахуванням державного устрою і адміністративно-територіального поділу України
3	Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко [14]	Бюджетний устрій – це організація і принципи побудови бюджетної системи, її структури, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи. Бюджетний устрій визначається з урахуванням державного устрою та адміністративно-територіального поділу України
5	С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко [15]	Бюджетний устрій – це організація і принципи побудови бюджетної системи, її структура і взаємозв'язок між бюджетами, які він об'єднує, у процесі забезпечення виконання єдиної загальнодержавної фінансово-бюджетної політики
6	Л.С. Гринів, М.В. Кічурчак [16]	Бюджетний устрій – це організаційна структура, що побудована на принципах бюджетної системи і є відповідною до територіально-адміністративного поділу в державі
7	В.М. Опарін [4]	Бюджетний устрій показує, яким чином побудована бюджетна система, тобто це організація вертикальної структурної побудови бюджету держави за рівнями адміністративно-територіального поділу країни
Бюджетний устрій як сукупність бюджетів і взаємозв'язок між ними		
8	О.С. Дроздовська [17]	Бюджетний устрій – це види бюджетів, взаємозв'язки між бюджетами та міжбюджетні взаємовідносини, їх принципи, правовий статус бюджетів відповідно до правового статусу адміністративно-територіальних одиниць та державних утворень
9	Н.В. Савчук [18]	Бюджетний устрій – це взаємозв'язок учасників бюджетного процесу (окремих ланок бюджетної системи), який ґрунтується на правових нормах і орієнтований на зростання долі суспільно-значимих витрат у структурі консолідованого бюджету держави

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності поняття «бюджетна система»

№ з/п	Автор/джерело	Визначення
Бюджетна система як сукупність державного та місцевих бюджетів		
1	Бюджетний кодекс України [11], С.І. Юрій, В.М. Федосов [7]	Бюджетна система – сукупність державного та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного й адміністративно-територіального устроїв і врегульована нормами права. Бюджетна система як сукупність окремих ланок, юридично пов'язаних між собою, базується на загальноприйнятих принципах
2	С.І. Юрій, В.Г. Дем'янишин, О.П. Кириленко [6]	Бюджетна система – сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного і адміністративно-територіального устроїв і врегульована нормами права
Бюджетна система як сукупність відокремлених ланок		
3	С.І. Юрій, В.М. Федосов [7]	Бюджетна система – сукупність самостійних відокремлених взаємопов'язаних між собою ланок, в яких функціонують бюджетні відносини
4	Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко [14]	Бюджетна система – це сукупність окремих її ланок, юридично пов'язаних між собою, яка базується на загальноприйнятих принципах, що відповідають міжнародним стандартам
Бюджетна система як сукупність бюджетів усіх рівнів		
5	Закон України «Про бюджетну систему України» [8]	Бюджетна система – сукупність бюджетів усіх рівнів, яка регулюється правовими нормами і формується на єдиних принципах згідно з місцевим устроєм та адміністративно-територіальним поділом України
6	Е.С. Дмитренко [16]	Бюджетна система – це заснована на економічних відносинах, врегульована правовими нормами сукупність видів бюджетів, які існують на території держави
7	С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко [15]	Бюджетна система – це сукупність усіх бюджетів, які формуються і діють на території певної країни згідно з її бюджетним устроєм
8	А.Т. Опря [13]	Бюджетна система – це врегульована нормами права сукупність усіх видів бюджетів
Бюджетна система як механізм (комплекс)		
9	І.Ф. Комарницький [11]	Бюджетна система – це достатньо складний механізм, що відображає специфіку країни, особливості її соціально-економічного розвитку, державного устрою, тобто ця система формується на основі сукупності соціально-економічних, правових та інших особливостей тієї чи іншої держави
10	М.М. Артус, Н.М. Хижа [18]	Бюджетна система – це взаємопов'язаний комплекс політичних юридичних, соціальних й економічних відносин, що забезпечує функціонування всіх його ланок із виконання завдань, визначених бюджетною політикою держави

Підходи до визначення сутності поняття «бюджетна децентралізація»

Підхід	Сутність поняття «бюджетна децентралізація»
Розподільчий	Перенесення надходження доходів та/або здійснення витрат грошових коштів на більш низький рівень уряду за збереження фінансової відповідальності [19]
	Це нова система міжбюджетних відносин, більша фінансова самостійність і, відповідно, більша відповідальність. Це не тільки нові джерела надходження, а й інструменти, що дають змогу місцевим громадам ефективно впливати на економічне зростання та, відповідно, нарощувати базу доходів [20]
	Види мобілізації фінансових ресурсів у бюджетах органів місцевого самоврядування. Крім визначеного змісту, слід розглядати її як спосіб виміру величини переходу національної економіки від адміністративно-командної до ринкової й яка є доцільною за умови досягнення розумного оптимуму між формуванням доходів місцевих бюджетів та фінансуванням делегованих повноважень [21]
	Перенесення надходження доходів та/або здійснення витрат грошових коштів на більш низький рівень уряду за збереження фінансової відповідальності [22]
Адміністративний	Процес передання повноважень (функцій, компетенцій і відповідальності) від центральних до місцевих органів влади [22]
	Перерозподіл функцій і повноважень єдиної державної влади між відповідними органами державної влади, з одного боку, і органами регіонального (місцевого) самоврядування – з іншого [23]

оптимального розподілу бюджетних ресурсів між бюджетами різних рівнів шляхом передачі їм частини бюджетних надходжень.

Аналіз рівня забезпечення фінансовими ресурсами об'єднаних територіальних громад, за даними Міністерства регіонального розвитку, свідчить, що власні ресурси громад за підсумками I півріччя 2016 р. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. збільшилися в три рази, що в грошовому вираженні становить 0,88 млрд. грн. Своєю чергою, міжбюджетні трансферти за підсумками I півріччя 2016 р. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. зросли в 60 разів, тобто на 1,76 млрд. грн. Залишок коштів загального фонду місцевих бюджетів збільшився за цей період удвічі. Проте такі показники не демонструють реальний стан забезпечення ресурсами об'єднаних територіальних громад, оскільки вони не враховують збільшення їх кількості, а представлені у загальному вигляді. Оцінка рівня забезпеченості бюджетними ресурсами об'єднаних територіальних громад свідчить про необхідність визначення оптимального розподілу таких ресурсів між бюджетами різних рівнів. Незважаючи на поліпшення стану забезпечення громад бюджетними ресурсами в 2016 р., коли мали місце освітня і медичні субвенції, планування розподілу в 2017 р. бюджетних ресурсів супроводжується передачею додаткових повноважень щодо фінансування та виконання соціально-економічних функцій органами влади.

Виконання завдань органами місцевої влади повинне здійснюватися на основі розроблених програм розвитку території. Суттєвим недоліком використання програмно-цільового підходу є низька якість розроблених програм та їх невідповідність потребам новостворених громад. Так, лише 2 з 14 об'єднаних територіальних громад Сумської області, 1 з 4 утворених громад Харківської області отримали фахову підтримку для розробки програм стратегічного розвитку. Це свідчить про необхідність пошуку іншими громадами фахової підтримки під час розроблення стратегічних програм розвитку, який не завжди може бути успішним, а тому може супроводжуватися ризиками організаційно-інституційного характеру, коли отримання великої кількості повноважень на місцях не забезпечується наявністю достатньої кількості кваліфікованих кадрів.

Очікування щодо отримання достатнього рівня забезпечення бюджетними ресурсами органів місцевої влади, а отже, якісного виконання ними своїх завдань можуть не виправда-

тися в окремих громадах, ураховуючи, що рівень навантаження щодо фінансування соціально-економічних функцій у наступному році суттєво зросте. Особливо це стосується об'єднаних територіальних громад, які не володіють достатніми можливостями для ефективного управління бюджетними ресурсами та достатньою кількістю кваліфікованих фахівців.

За рахунок суттєвої передачі на місцевий рівень із державного рівня дохідної частини бюджетів повна передача видаткових повноважень на місцевий рівень може викликати труднощі з виконанням поставлених завдань. Зокрема, зміна алгоритму вирівнювання шляхом упровадження механізму фінансування таких делегованих на місцевий рівень повноважень щодо забезпечення функцій охорони здоров'я та освіти, може виявитися суттєвим тягарем для новостворених громад. До 2016 р. на місцевий рівень надавалися міжбюджетні трансферти на освіту й охорону здоров'я, а починаючи з 2017 р. ці функції повністю делегуються державою новоствореним громадам. Цей фактор належить до групи фінансових ризиків, адже у новостворених громад виникне потреба збалансування доходів місцевих бюджетів і оптимального розподілу фінансових ресурсів на виконання різного роду поставлених завдань.

Висновки. Таким чином, аналіз наявних ризиків оптимального розподілу фінансових ресурсів характеризується двома напрямами: теоретичним, що пов'язаний з існуванням значної кількості наукових підходів до розуміння ключових категорій, та практичним, який безпосередньо пов'язаний з організацією процесу оптимального розподілу фінансових ресурсів на практиці і характеризується організаційно-інституційними, фінансовими та іншими ризиками. Якщо перша група ризиків потребує розроблення комплексних підходів до взаємоузгодження наявних категорій, то друга група ризиків створює потребу у застосуванні логічних, аналітичних та моделюючих методів дослідження і вивчення динаміки розвитку подій за зміни наявних умов.

Література:

- Rodriguez P.A. On the economic dividend of devolution / P.A. Rodriguez, N. Gill // *Regional Studies*. – 2005. – Vol. 39(4). – P. 405–420.
- Rodden J. Reviving Leviathan: Fiscal federalism and the growth of government / J. Rodden // *International Organization*. – 2003. – Vol. 57. – P. 695–729.

3. Фінанси : [підручник] / Ред.: С.І. Юрій, В.М. Федосов. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
4. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : [навч. посіб.] / В.М. Опарін ; 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
5. Лучковська С.І. Фінансове право : [навч. посіб.] / С.І. Лучковська. – К. : КНТ, 2010. – 296 с.
6. Банківська статистика: опорний конспект лекцій / А.В. Головач, В.Б. Захожай, Н.А. Головач. – К. : МАУП, 1999. – 192 с.
7. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
8. Про бюджетну систему України : Закон України від 21.06.2001 № 2542-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/512-12>.
9. Better Budgeting / CIMA and ICAEW // A report on the Better Budgeting forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.cimaglobal.com/Documents/ImportedDocuments/betterbudgeting_techrpt_2004.pdf.
10. Базилінська О.Я. Макроекономіка : [навч. посіб.] / О.Я. Базилінська ; 2-е видання, випр. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.
11. Комарницький І.Ф. Економічна теорія. : [навч. посіб.] / І.Ф. Комарницький, С.В. Бойда, В.Ф. Банар. – Чернівці : [б.в.], 2012. – 137 с.
12. Малиш Н.А. Макроекономіка : [навч. посіб.] / Н.А. Малиш. – К. : МАУП, 2003. – 182 с.
13. Опря А.Т. Фінансове право : [навч. посіб.] / А.Т. Опря. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 248 с.
14. Чала Н.Д. Бюджетна система : [навч. посіб.] / Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко. – К. : Знання, 2010. – 223 с.
15. Лондар С.Л. Фінанси : [навч. посіб.] / С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 384 с.
16. Гринів Л.С. Національна економіка: [навч. посіб.] / Л.С. Гринів, М.В. Кічурчак. – Львів : Магнолія-2006, 2008. – 464 с.
17. Дроздовська О.С. Бюджетний устрій держави та особливості його формування в Україні : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.04.01 / О.С. Дроздовська ; Науково-дослідний фінансовий ін-т при Міністерстві фінансів України. – К., 2005. – 235 с.
18. Савчук Н.В. Фіскальні пріоритети функціонування та розвитку бюджетної системи / Н.В. Савчук // Формування ринкової економіки. – 2013. – № 29. – С. 342–356.
19. Different forms of decentralization, Earth Institute of Columbia University, accessed. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kaust.edu.sa/en/innovate/innovation-economic-development>.
20. Ярецько Н.І. Бюджетна децентралізація – це не додаткові субвенції із збереженням «схем» / Н.І. Ярецько // Українська правда. – 2015. – 16/01 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2015/01/16/521924/>.
21. Сунцова О.О. Місцеві фінанси : [навч. посіб.] / О.О. Сунцова. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
22. Калінюк Н. Бюджетна децентралізація в країнах з перехідною економікою / Н. Калінюк // 36. наук. пр. УАДУ при Президентові України. – 2002. – Вип. 2. – С. 322–328.
23. Субботович Ю.Л. Бюджетна децентралізація та зміцнення фінансів органів місцевого самоврядування / Ю.Л. Субботович // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2013. – № 13. – С. 44–46.

Винниченко Н.В. Проблеми формування категоріально-понятійного апарату при оптимальному розподіленні фінансових ресурсів в умовах децентралізації

Анотація. В статті обобщені основні наукові підходи к определению ключевых категорий, которые положены в основу понимания процесса оптимального распределения финансовых ресурсов в условиях децентрализации. Определены ключевые группы рисков и препятствий, которые могут возникнуть в процессе бюджетной децентрализации и, как следствие, повлиять на ее результативность.

Ключевые слова: бюджет, бюджетное устройство, бюджетная децентрализация, финансовые ресурсы, оптимальное распределение, объединённые территориальные общины.

Vynnychenko N.V. Problems of formation of categorical-conceptual apparatus by the optimum allocation of financial resources during decentralization

Summary. The article summarizes the main scientific approaches to defining such key categories as a basis for understanding of optimal allocation of financial resources under decentralization. Also there are identified key groups of risks and obstacles that may arise during the fiscal decentralization and, consequently, affect its performance.

Keywords: budget, budget structure, fiscal decentralization, financial resources, optimal allocation, united local communities.